

«Філософсько-педагогічні аспекти формування свідомості технічної інтелігенції»

Однако невозможно с уверенностью делать какие-либо предположения о дальнейшем развитии глобального языка. Еще не было прецедентов подобного рода скорости и масштабы распространения языка, что само по себе удивительно. Менее чем за поколение мы перешли от ситуации, когда глобальный язык был всего лишь теоретической возможностью, к ситуации, когда это очевидная реальность.

Разумеется, из-за столь обширного географического распространения существует множество местных различий в произношении и словаре различных версий английского языка в разных уголках мира. Однако эти различия обычно не настолько глубоки, чтобы говорящие на английском языке не смогли понимать друг друга. Новозеландцы свободно общаются с индусами, а шотландцы легко понимают жителей Кении. Более того, скорость распространения английского языка на земном шаре такова, что сегодня английский принадлежит всему человечеству, но не является "лингвистическим колониализмом" стран, откуда происходит английский язык и где проживают носители этого языка. Мы полагаем, что использование английского в странах, где этот язык не является родным, неизбежно приведет к изменениям глобального английского языка (видимо, в сторону упрощения).

Английский сейчас так широко распространен, что его уже нельзя отнести к какому-либо государству или группе государств. На сегодняшний день в мире сложилась ситуация, когда семьдесят процентов людей, бегло говорящих на английском, выучили его в качестве иностранного.

Итак, глобальный английский постепенно становится самым распространенным языком на планете и, вероятно, скоро станет вторым языком всего человечества.

Through learning language, we learn about culture.

Through learning about culture, we learn respect for others.

Through learning respect for others, we can hope for peace.

Важно также учитывать, что незнание английского вскоре может оказаться серьезным препятствием для социальной адаптации и развития личности в новом глобальном мире. И наоборот, беглое владение английским языком – это знание, открывающее большие возможности.

Литература

1. Английский – язык века информации. – Режим доступа: <http://miresperanto.narod.ru>
2. Английский как универсальный международный язык. – Режим доступа: www.5english.com
3. Кристал Д. Английский язык как глобальный / Кристал Д. пер. с англ. - М.: Весь мир, 2001.
4. Kaneeva R.E. Globalization: English language as "Global World Language" and its social and linguistical problems / R.E. Kaneeva // Scientific Notes of Taurida V. I. Vernadsky National University. – Series: Philology. Social communications. – 2011. – Vol. 24 (63), No 3. – P. 305-308.

УДК 811.111 (076)

Сироватченко В.О., Гого В.Б. (КП ДонНТУ)

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ МОВЛЕННСВОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ (З ПОЗИТИВНОГО ДОСВІДУ КАНАДСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ)

Перш за все, зазначимо, що Канада – це реально демократична і багато національна держава, але вона не хизується своїми досягненнями, у тому числі, в освіті, хоча, на наш погляд, цій країні є чим пишатися у цій галузі.

На жаль, для сучасної України «педагогічна Канада» все ще залишається «і далекою, і близькою» у питаннях організації та функціонування дійсно демократичної та ефективної системи професійної освіти, у тому числі, підготовки майбутніх вчителів і викладачів іноземних мов різних кваліфікацій, особливо із ступенем «Бакалавр». До речі, не варто забувати про те, що Канада – це держава з двома офіційними мовами – англійською і французькою і багато хто

«Філософсько-педагогічні аспекти формування свідомості технічної інтелігенції»

відзначає, що канадці говорять англійською та французькою повільно, що сприяє більш легкому засвоєнню мовних навичок студентами у повсякденному житті.

Природно, що і соціальні процеси у Канаді вимагали від університетів, мовних центрів та різних шкіл розробляти ефективні методики та технології викладання, перш за все, англійської і французької мов, як іноземних (as a Second Language, SL) та інших мов народів світу, що створило на рівні держави певну систему професійної підготовки вчителів/викладачів іноземних мов, яка зараз ефективно функціонує за прийнятими нормативами і стандартами.

Технології професійного навчання та методики формувалися і перевірялися роками, щоб давати максимальний ефект у процесах підготовки вчителів/викладачів іноземних мов для шкіл, коледжів та університетів не тільки Канади, а й інших держав світу, що створило педагогічне та соціально-економічне утворення, в якому процес підготовки викладачів-бакалаврів іноземних мов є тривалим та ретельно відпрацьованим, для всіх ділянок освітньої системи.

Викладачі іноземних мов канадських університетів розуміють специфіку роботи зі студентами, особливо із сімей іммігрантів, а тому готові враховувати труднощі, що виникають при навчанні англійської і французької мов, а також труднощі для студентів - «корінних канадців», які бажають навчатися іноземних мов, наприклад іспанської, італійської, китайської, арабської та ін., у тому числі, й української.

Канадські університети мають спеціальні Мовні центри, що можуть бути приватними і державними, які виконують основне освітнє завдання – готувати високо якісних фахівців з іноземних мов, особливо вчителів та викладачів, освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр».

У Канаді майже 200 коледжів мають відділення з навчання іноземних мов, вирішальним завданням якого є підготовка студента до необхідного мінімуму знання іноземної мови, щоб далі бути студентом університету, який навчається за певною програмою, наприклад, підготовки викладача-бакалавра іноземних мов.

Контроль за діяльністю мовних центрів у Канаді здійснюють відповідні органи та асоціації, наприклад Рада з Програм навчання другої іноземної мови (Council of Second Language Programs, CSLP), яку засновано у 1993 році; Асоціація приватних шкіл з навчання англійської мови (Private English Language Schools 'Association, PELSA); Канадська Асоціація приватних мовних центрів (Canadian Association of Private Language Schools, CAPLS) та інші [1].

В мовних центрах навчаються студенти з усіх країн, але мабуть, можна сказати, про якийсь «надлишок студентів» з країн Азії. Але в іншому, канадські мовні центри мало відрізняються від американських, особливо у застосуванні спільних навчальних методик, зокрема, «комунікативної методики» як основи навчального процесу [1] за тими ж перевіреними спільними програмами, підручниками та сучасними мультимедійними комп'ютерними технологіями. Як правило, багаторівнева канадсько-американська система навчання іноземних мов з початкового рівня до просунутого B-A (Beginner - Advanced) дозволяє знайти відповідний курс, або програму для кожного студента, який бажає отримати, наприклад, ступінь бакалавра, чи магістра з іноземних мов.

У великих університетах Канади, наприклад, у містах Торонто, Отава та ін. викладачі іноземних мов застосовують методики і технології навчання не в університетських аудиторіях, а у «реальному житті»: у музеях, галереях, театрах, стадіонах, на різних шоу тощо, щоб щільно заповнити «навчальний час і дозвілля» студентів, створити атмосферу «повного занурення» у іншомовне середовище. Студентам - любителям спортивного життя пропонуються «заняття – коментарі» з відвідуванням матчів баскетболу й бейсболу, хокею, від якого канадці у захваті, тощо. Що стосується фінансових умов навчання студентів в університеті за спеціальністю викладача іноземної мови, то у середньому місяць навчання обходиться у 1500 канадських доларів [1]. При цьому студенту необхідно мати «заставний депозит» на випадок життєвих негараздів, а також медичну страховку. Близько 100 доларів університет візьме у якості реєстраційного внеску.

Проаналізуємо педагогічну діяльність різних закладів для навчання іноземних мов та підготовки викладачів - бакалаврів у Канаді.

«Філософсько-педагогічні аспекти формування свідомості технічної інтелігенції»

Почнемо з «самого космополітичного міста світу» – Торонто, де знаходиться унікальна Міжнародна Академія Мови Канади (МАМК) (International Language Academy of Canada (ILAC) [1]. Наприклад, МАМК пропонує студентам базовий курс англійської мови (General English) 20 годин на тиждень, а також інтенсивні програми (відповідно 30 і 40 годин) для експрес професійної підготовки викладачів іноземних мов 4-5 семестрів.

Студенти МАМК можуть розраховувати на значну екскурсійну програму, що включає відвідування замку Casa Loma (побудований у 1914 році) екстравагантного канадського фінансиста Генрі Пелатта. Двічі на місяць для студентів Академії організовуються навчальні поїздки у інші міста Канади, а також у США.

Канадський Інститут Мови (КИМ) (Pacific Language Institute PLI) у Торонто та Ванкувері являє собою зразок навчального закладу, який зробив ставку на дуже якісні програми для професійного навчання майбутніх вчителів і викладачів іноземних мов різних кваліфікацій [2]. Інтенсивність занять у цьому інституті за бажанням студента та його індивідуальним навчальним планом може досягати 40 годин на тиждень! В Інституті Мови є програма «Академічний рік» (Academic Year) тривалістю 9 місяців, а також програма підготовки до екзаменів та атестацій для різного рівня професійного володіння іноземною мовою. Наприклад, академічна англійська мова викладається в КИМ у якості «навчальної опції» до інших іноземних мов (іспанської, італійської, арабської, японської та ін.) . Важливо те, що частину навчання студенти можуть здійснити у Ванкуверській філії PLI, яка працює за єдиною для системи підготовки викладачів іноземних мов програмою.

Ванкувер вважається найкрасивішим студентським містом Канади. Тут є відомий морський акваріум наукового центру (Vancouver Aquarium Marine Science Centre), де студенти у навчально-пізнавальному процесі вивчають іноземні мови за цікавою програмою « Мови і Науковий Світ» (Languages and Science World) [1].

Міжнародний Центр Іноземних Мов (МАЦІМ) (Languages International) у Торонто зробив навчальні групи з підготовки майбутніх вчителів-бакалаврів іноземних мов, у яких максимум навчаються 10 студентів за довгостроковими (3-4) семестри спеціальної мовної підготовки. Центр Languages International пропонує студентам і вчителям, які не мають необхідних сертифікатів про освіту, багато унікальних програм, у числі яких популярними є комплексні програми типу «мова + професійне стажування» (co-op) тривалістю щонайменше 48 тижнів [3].

З педагогічної точки зору, привертає увагу діяльність викладачів і студентів Міжнародного Коледжу Камлупс (Kamloops International College (KIC) [2]. Цей коледж має міжнародний сертифікат якості ISO підготовки студентів, зокрема викладачів/вчителів іноземних мов. Процедура отримання навчальним закладом такої відзнаки трудомістка і тривала, тому можна не сумніватися, що якість підготовки викладачів іноземних мов у цьому коледжі дійсно на висоті.

В Канаді ефективно діють програми з іноземної мовної підготовки на базі коледжів. Зокрема, звертає увагу Great Lakes College of Toronto (GLCT). Цей коледж з 1978 року здійснює підготовку студентів, у тому числі, іноземних до вступу в університети Канади для отримання професійної освіти вчителя іноземної мови кваліфікаційного рівня «Бакалавр». Майже 40% таких коледжів знаходиться у провінції Онтаріо.

У передмісті Торонто Mississauga (Mississauga) діє Коледж Бронте (Bronte College). Це відносно новий та супер сучасний навчальний заклад Канади (засновано його у 1991 році). У ньому є комп'ютеризовані аудиторії та лабораторії з виходом в Інтернет, та інше мультимедійне навчальне обладнання для інтенсивного навчання іноземних мов. Програми навчання студентів іноземних мов у коледжі повністю призначено для підготовки кожного студента за його індивідуальним планом до подальшого навчання в університетах як Канади, так і США.

З педагогічної точки зору, привертає увагу діяльність найбільшого Міжнародного коледжу – Columbia International College (CIC), який засновано у 1979 році. Цей коледж-пансіон спеціалізується на підготовці іноземних студентів з усього світу до зарахування в університети Канади. В коледжі CIC пропонуються декілька програм інтенсивних занять з англійської та

французької мов протягом двох семестрів. Влітку для студентів пропонуються програми з практичного навчання, які можна комбінувати з ознайомчими поїздками по країні за певними інтересами та уподобаннями. До речі, канадське місто Гамільтон, де розташовано Columbia International College, є прекрасною базою для тематичних навчальних подорожей, екскурсій, у тому числі, до Ніагарського водоспаду та інших визначних місць Канади, під час яких студенти «занурені» у мовне середовище, що цікаве для них і корисне. Важливу роль у підготовці викладачів іноземних мов у системі професійної освіти Канади відіграють Мовні центри, що діють у складі як коледжів, так і університетів за узгодженими програмами.

Підвищений рівень складності академічних програм з англійської мови і літератури, а також з інших іноземних мов мають Мовні центри університетів кожної канадської провінції. В цих Мовних центрах студенти отримують дуже якісну підготовку з іноземних мов, щоб приступити до програм бакалаврату, адже заняття у центрах проводять досвідчені викладачі-професори, які мають ступені не нижче ніж доктор філософії.

На наш погляд, з педагогічної точки зору, привертає увагу навчальна діяльність викладачів і студентів університету Вікторії (University of Victoria) [2], що має репутацію справжнього «дослідницького університету», у тому числі і в галузях лінгвістики, літератури тощо. Кампус університету площею понад 160 гектарів призначено для 18 тисяч студентів, які вивчають широкий спектр дисциплін для підготовки з багатьох спеціальностей.

На факультеті іноземних мов університету Вікторії студенти можуть отримати підготовку з 20 мов народів світу, а у Центрі англійської мови (English Language Centre) діє найвідоміша у Північній Америці програма з підготовки майбутніх вчителів/викладачів англійської мови рівнів «Бакалавр» і «Магістр» [3]. Викладачі університету Вікторії за останні 30 років сформували ефективну систему навчання іноземних мов і накопичили значний методичний досвід, який доповнюється найсучаснішими комп'ютерними мультимедійними навчальними засобами та Інтернет.

Одним з визнаних у світі лідерів в галузі дистанційного професійного навчання є Канада. На її частку припадає 19% всіх світових навчальних Інтернет-програм. Великий інтерес канадців до дистанційної форми навчання має цілком логічне пояснення. По-перше, у Канаді дуже розвинута мережа якісного та «швидкого» Інтернет, а по-друге, так вирішується проблема значних відстаней до університетів, і по-третє, головне, така форма навчання дозволяє поєднувати його з роботою, що реально скорочує витрати на освіту. Наприклад, в університеті Атабаска (Athabasca University) одночасно навчаються і працюють 86% всіх студентів, що у 2,5 рази більше студентів очного навчання [3]. Перші заочні дистанційні програми (курси навчання) з'явилися у Королівському університеті (Queen's University) провінції Онтаріо ще у 1889 році, а у 1907 році такі курси розпочали діяти в університеті Альберта (University of Alberta) [3].

Зазначимо, що після Другої світової війни, в Канаді виникає свого роду бум у сфері заочної освіти вчителів іноземних мов, з причин великого потоку іммігрантів. У цей час відкриваються програми із заочної підготовки вчителів іноземних мов в університетах: Британська Колумбія (University of British Columbia), Меморіального університету (Memorial University), університету Ватерлоо (University of Waterloo) тощо.

У 1972 році в Канаді створюються два «віртуальних» університети – Athabasca University та Tele - University, а у 1978 році починає діяти Агенція Відкритого Навчання (Open Learning Agency). Ці навчальні заклади стали основою Асоціації дистанційної освіти Канади (Canada Association Distance Education CADE), яка об'єднує всі освітні державні і приватні установи та відповідні фонди. У 2000 році 12 провідних канадських університетів об'єдналися у Канадський Віртуальний Університет (Canadian Virtual University CVU), який централізовано пропонує понад 2 тис. дистанційних курсів, а близько 400 з них викладаються французькою мовою.

Навчальний процес для студентів CVU здійснюють: University College of Cape Breton, Tele-universite du Quebec, Athabasca University, British Columbia Open University, Laurentian University, Royal Roads University, University of Manitoba, Universite de Moncton, Memorial University of

«Філософсько-педагогічні аспекти формування свідомості технічної інтелігенції»

Newfoundland, Acadia University, University of New Brunswick, Royal Military College та інші навчальні заклади.

Важливо підкреслити, що CVU «спеціальних» дипломів і сертифікатів не видає. Цей обов'язок покладено безпосередньо на університети, що об'єдналися. Віртуальний Університет координує навчальні програми та вимоги до якості освітніх послуг, що надають відповідні університети. Студенти Канадського Віртуального Університету можуть безкоштовно «слухати» курси у всіх «своїх» університетах та в інших університетах Канади, які теж визнаються.

Так, наприклад, у Відкритому Університеті Британської Колумбії (British Columbia Open University) діють професійні курси з підготовки вчителів іноземних мов і більше 20 відповідних бакалаврських програм.

Університет Лауренція (Laurentian University) пропонує професійні курси і 23 програми на отримання ступеня бакалавра вчителя/викладача іноземної мови (відповідно, іспанської, італійської, арабської та ін.). Загальне викладання ведеться як англійською, так і французькою мовами за бажаннями студентів.

Студенти, які навчаються фаху викладача іноземної мови за віртуальною формою підготовки в університеті Манітоба (University of Manitoba), отримують ступінь бакалавра-викладача іноземної мови та мистецтв (Bachelor of Foreign Language and Arts) із спеціалізаціями у географії, історії, політології, психології, соціології та інших дисциплінах [2].

Зазначимо, що вищу освіту у Канаді можна на вибір отримувати англійською чи французькою мовами. Наприклад, університет Tele-Universite провінції Квебек пропонує понад 30 програм з іноземних мов для педагогів, освітнього адміністрування, комунікації тощо. У франкомовному університеті Universite de Moncton діють програми з підготовки бакалаврів-викладачів іноземних мов у спеціалізаціях освітнього менеджменту, бухгалтерської справи, геронтології тощо.

Вражаючими є можливості університету Athabasca University, де діють понад 100 програм із заочного (віртуального) навчання іноземних мов, а 63 з них дають можливість отримати ступінь бакалавра-викладача іноземних мов або магістра. Студентам університету пропонуються розширені і комплексні програми підготовки вчителів/викладачів іноземних мов, які можуть викладати гуманітарні, природничі та соціальні науки. В університеті діє одна з найстаріших онлайн програм для підготовки вчителів/викладачів іноземних мов з отриманням ступенів бакалавра і магістра (В, М) А мистецтв, яку було розпочату у 1994 році.

Також важливо підкреслити, що більша частина університетів Канади, у тому числі, й віртуальних, вимагають від студентів очної (особистої) присутності на всіх заняттях як в аудиторіях, так і в режимах реального часу (он-лайн), а особливо на завершальних підсумкових атестаціях та іспитах. Ці умови зазначаються в індивідуальних планах підготовки кожного студента, але, якщо студент не претендує на отримання диплома і ступеня «Бакалавр» за фахом вчителя/викладача іноземної мови, а хоче лише підвищити свій рівень знань іноземної мови за своєю роботою, або для загальної освіти, то від нього цього не вимагають і студент працює за спрощеною програмою.

Таке гнучке функціонування системи підготовки викладачів іноземних мов у Канаді створює умови для якісного підвищення кваліфікаційних рівнів та отримання науково-педагогічних ступенів працівників навчальних закладів у продовж всієї кар'єри, що стає позитивним досвідом для України у питаннях модернізації професійної освіти викладачів іноземних мов відповідно до жорстких вимог інтеграції та глобалізації.

Джерела інформації

1. University College of Cape Breton – Режим доступу: <http://www.uccb.ca>
2. Tele-universite du Quebec – Режим доступу: <http://www.teluq.quebec.ca>
3. Athabasca University – Режим доступу: <http://www.athabascau.ca>